

почна да празнува националенъ празникъ на св. Кирила и Методия, взе да протестува и да упълномощава свои видни сънародници въ Цариградъ, които да го прѣдставятъ въ водене на борбата срѣщу гръцкитѣ домогвания. Отъ македонскитѣ градове Скопје се обади още сжщата 1860 г. На 6 и 7 августъ скопјани устроиха протести противъ нѣколцината гъркомани, или както казва единъ свидѣтель: „стана голѣмо смущеніе и раздоръ по между гръци и блъгаре... Гръци сж весма мало... Вчера и днесъ насмалко остана да ся исколятъ по между си... Народъ-тъ ни не ще гръцкый патрикъ и желае за блъгарскый.“¹⁾ На слѣдната 1861 г. първенцитѣ блъгари отъ Охридъ изпратиха пълномощно до прѣдставителитѣ на блъгарския народъ въ Цариградъ, като ги молѣха да се застѣпятъ прѣдъ Високата порта, за да се открие самостойната Охридска блъгарска архиепископия, незаконно унищожена и присвоена отъ гръцитѣ.²⁾ Извѣстно е, какъ борбата се засили, какъ цѣлиятъ блъгарски народъ скочи на крака и какъ, слѣдъ дълги перипетии, той сполучи да си извоюва своя народна църква съ свой блъгарски езикъ, 1870 г.

Духътъ у блъгаритѣ за сдружаване и отпоръ се прояви особено въ еснафитѣ, които, подъ булото на занаятчийски нужди, често пжти вършеха народополезни дѣла, като градене на църкви, отваряне на училища, подръжка на учители, ученици и др. Националната струя до толкова бѣ засилена въ еснафитѣ, щото на печатитѣ на послѣднитѣ взе да се посочва народността на еснафскитѣ членове; пѣкъ народността се изявяше и при всѣки други случай. Така напр. прилѣпскитѣ шивачи, като съградили въ 1867 г. съ свои срѣдства монастирска стая въ Трескавецъ, поставили мряморенъ надписъ съ означение... Болгарскіотъ терзійски еснафъ.³⁾ Въ сжщата година блъгаритѣ хлѣбари въ Битоля си направили печатъ на блъгарски и турски: Битола + блъг. снитч. еснафъ. 1867 г.⁴⁾ На печата на обущаритѣ-папукчии въ Битоля четемъ: Болгарски еснафъ папѣчий 1870.⁵⁾

¹⁾ Документи, № 161.

²⁾ Документи, № 167.

³⁾ Документи, № 115.

^{4—5)} Документи, добавкитѣ.